A°. 1829. N°. 56.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 9 Mei.

FRANKFORT, den 5^{den} Mei.

Uit Konstantinopel wordt den 12^{den} April het volgende gemeld: « Een tartaar, door den Engelschen gezant te Teheran afgezonden, heeft de tijding herwaarts gebragt, dat het gansche Russische gezantschap aan het Perzische hof en alle Russen, die zich in Perzie bevonden, vermoord zijn geworden, en dat zelfs het leven van den Schach in gevaar is, wanneer hij de betaling der oorlogsbelasting aan de Russische regering niet staakt. Alle vreemdelingen te Teheran sidderen voor hun leven, en de Engelsche gezant heeft, zegt men, aan de Perzische regering eene nota overgegeven, waarbij hij dezelve voor elke gewelddadigheid, die zijne landgenooten zou kunnen wedervaren, verantwoordelijk stelt, en tevens vordert, dat degenen, die zich aan den moord der Russen hebben schuldig gemaakt, worden gestraft. Het zal echter misschien moeijelijk vallen, zulk eene genoegdoening zonder dwangmiddelen te verkrijgen, daar het grootste gedeelte des volks aan de misdaad deel genomen heeft en daaromtrent afspraak schijnt gemaakt te zijn. Te Konstantinopel kon niet ligt eene blijdere tijding medegedeeld worden; ook ziet men de vrolijkste gezigten, en niemand twijfelt aan eenen nieuwen oorlog tusschen Rusland en Perzie, waardoor de zaken in Azie voor de Porte een gunstigen keer kunnen nemen.»

— Volgens een berigt van de Moldavische grenzen, hetwelk echter bevestiging noodig heeft, zouden de Turken op de gansche linie langs den Balkan den aanval begonnen, en de bezettingen van Widdin, Silistria en Giurgewo tevens uitvallen gedaan hebben. Op de tijding hiervan, zou de generaal graaf *Diebitsch* aan de onderscheidene kolonnen bevel gezonden hebben, om zich naar hunne bestemming te spoeden, en den vijand in zijne vorige stelling terug te drijven. De generaal *Diebitsch* zelf zou zich naar Silistria begeven hebben. De Russische garden zijn in aantogt en zullen de reserve der armee uitmaken.

— Het dagblad van Odessa meldt het volgende uit Aziatisch Turkije: « In de door ons veroverde pachalieks loopt het gerucht, dat de Turken eene aanmerkelijke krijgsmagt te Erzerum verzamelen. Men verzekert zelfs, dat de zoon van den pacha van Egijpte met zijne geregelde troepen zal aankomen. De Turken zijn ijverig bezig aan de versterking van Erzerum. Zij maken sloten, herstellen de muren, vervaardigen palisaden en rigten op vele plaatsen batterijen op.»

Van den 6^{den} Mei.

Berigten uit Livorno van den 22sten April melden, dat, volgens brieven uit Malta, de Engelsche admiraal *Malcolm* met zijne geheele divisie naar Napels was gezeild, om de Engelsche en Fransche gezanten naar Konstantinopel over te brengen. De Russische schepen, welke zich nog te Malta bevonden, waren naar den Archipel gezeild.

PETERSBURG, den 24sten April.

In een uitvoerig berigt van den generaal *Paskewitsch* over den mislukten aanval der Turken op Achalzick, leest men het volgende: Reeds in den herfst van voorleden jaar, had zich het gerucht verspreid, dat de Turken groote toebereidselen maakten, om, ingevolge bevel van den Sultan, Achalzick, het kostte wat het wilde, te heroveren. Te dien einde werd dan ook werkelijk een leger van ongeveer 20,000 man verzameld. In weerwil van het ruwe jaargetijde en de diepe sneeuw op de bergen, kwam dit leger met geschut op Achalzick aanrukken en bezette den 4^{den} Maart 's nachts om 3 uur de voorsteden. Met ongeloofluke onstuimigheid, werd vervolgens de stad ten noorden, oosten en westen, in eenen omtrek van meer dan eene halve werst, aangevallen; de Turken klommen over eenen kleinen muur, plaatsten ladders tegen de muren der vesting en trachtten dezelve te beklimmen; dan de kleine bezetting, bestaande uit 2 bataljons en eene kompagnie infanterie en 100 Donsche kozakken, verdedigde zich koelbloedig en dapper, en sloeg den vijand af, die veel volks verloor. De Turken begonnen daarop eene regelmatige belegering. Zij versterkten de huizen in de voorstad, maakten verschansingen in de straten, en onderhielden steeds een zoo wel bestuurd geweervuur, dat zelfs in de citadel eenige menschen gekwetst werden. Twee batterijen des vijands werden wel door ons geschut tot zwijgen gebragt; maar de menigvuldige bommen, welke hij wierp, rigtedden toch groote schade aan. Eenige huizen in de nabijheid der vesting te baat nemende, legden de Turken 3 mijnen aan en zochten ons het water af te snijden. Den 8 begonnen zij eenen toren te beschieten, die den gang naar het water beschut. Er werd een detachement afgezonden en tevens een uitval uit den toren gedaan; de vijand geraakte in wanorde en nam de vlugt naar de voorstad. In den nacht van den 10^{den} op den 11^{den} legden de belegeraars langs de overzijde der rivier schansen aan, en schoten op degenen, die water haalden, hetwelk ten laatste in den nacht geschieden moest. De belegerden, van hunnen kant, deden den vijand groote schade door de werking van het grof geschut en door het geweervuur, dat zij achter zakken met zand geheel in de nabijheid op hem rigtten. Dan in weerwil van hun verlies, maakten de Turken zich gereed tot eene bestorming. Den 12^{den} Maart eischten zij de stad op. De bezetting bleef echter vol moed, en in weerwil der koude winternachten, waren de soldaten steeds op de wallen, bijna zonder afgelost te worden. Den 14^{den} eischte *Achmed*-pacha de vesting andermaal op, met berigt, dat de tot ontzet afgezondene troepen waren geslagen geworden. Men hield dit voor onwaarschijnlijk en verblijdde zich over de tijding eener spoedige hulp. Den 16^{den} bespeurde men eene groote beweging en geschreeuw bij den vijand; het teeken van zijnen spoedigen aftogt. Uit de vesting werd op de straten der voorstad geschoten, en bij het aanbreken van den dag was zij reeds door het grootste gedeelte van den vijand verlaten. De bezetting deed eenen uitval en 's namiddags om 3 uur was de stad geheel van den vijand bevrijd; maar ook door alle ingezetenen verlaten; de Mahomedanen hadden zich bij tijds verwijderd; de Christenen waren gevankelijk medegevoerd; slechts 700 hunner hadden de wijk naar de vesting kunnen nemen. De aftogt van den vijand was het gevolg van de aankomst onzer hulptroepen. Men berekent, dat hij wel 4000 man kan verloren hebben. Aan onze zijde zijn 24 man gesneuveld en 70 man gekwetst.

Van den 25sten April.

Volgens berigten uit Kiachta van den 10^{den} Maart, heeft men aldaar in den morgen van den 8sten Maart een vrij hevige schok eener aardbeving gevoeld.

WARSCHAU, den 29sten April.

Hunne Majesteiten de Keizer en de Keizerin zullen den 15^{den} Mei hunne plegtige intrede binnen deze stad doen.

Onze dagbladen behelzen heden het volgende dekreet van Z. M. den Keizer en Koning.

« Wij *Nicolaas I*, Keizer aller Russen, Koning van Polen enz. enz.

« Ingevolge art. 45 der constitutie van ons Koningrijk Polen, waarvan opzigtelijk den af te leggen eed reeds door ons voldaan is, hebben wij besloten, ons in onze hoofdstad Warschau als Koning van Polen te kroonen; terwijl wij tevens onze zeer geliefde gemalin, Hare Majesteit de Keizerin *Alexandra*, ter deelneming aan deze plegtigheid uitnoodigen en ter volvoering van dezelve den 24sten Mei bepalen. De senatoren, ridderschap en gedeputeerden worden derhalve aangeschreven, om zich vijf dagen vóór de krooning in onze voormelde hoofdstad te begeven. Wij verzekeren dezelven bij deze gelegenheid van onze koninklijke welwillendheid, en bevelen u in de bescherming der Goddelijke Voorzienigheid.

Gegeven te St. Petersburg den 17^{den} April 1829, het 4de jaar onzer regering.

(*get.*) NICOLAAS.

Van wege den Keizer en Koning,

De minister secretaris van staat,

Graaf STEPHAN GRABOWSKY.

PARYS, den 4^{den} Mei.

In een liberaal blad leest men heden weder het volgende, omtrent eene ontbinding van de kamer der afgevaardigden: « Het is niet te bevreemden, dat van alle kanten op de ontbinding van de kamer der afgevaardigden wordt aangedrongen, als het middel om aan het gouvernement die rigting, dien wil en die kracht te geven, welke hetzelve ontbreken; wij twijfelen geenszins aan het vermogen van dit middel; maar zijn overtuigd, dat wanneer men er gebruik van maakte, en de verkiezingen niet door geweld of bedrog mismaakt wierden, het gouvernement nieuw leven zou verkrijgen. Dan, kan dit middel aangewend worden door hen, die thans aan het hoofd des bestuurs geplaatst zijn? Zal de kroon er gebruik van maken zoo lang zij hen tot raadslieden zal hebben? Dat komt ons onwaarschijnlijk, of liever onmogelijk voor. Zal de kamer ontbonden worden, dan moet eerst het ministerie, hetwelk haar verlamd heeft, aftreden of bedankt worden.»

Een roijalistisch blad zegt het volgende: « De tijden gaan voorbij en er komt geene verandering in de houding van het ministerie; altoos nog dezelfde traagheid, dezelfde onzijdigheid, of liever dezelfde ledigheid nog

hetzelve door de wakkerheid van de regter zijde genoodzaakt werd, om van het sints vijftien maanden gevolgde stelsel af te gaan, meende men, dat hetzelve anders zou worden; men heeft zich bedrogen; het ministerie is zonder stelsel bevonden en niets meer; het zag voor een stelsel aan, er geen te hebben; uit de woede der revolutie vernam het, dat het de ondersteuning der linker zijde verloren had; men meende nu, dat het zich aan de regter zijde zou aansluiten; doch men heeft zich bedrogen; het ministerie heeft besloten om zonder stem te blijven, en verder niets.

De heer *Callemard-Lafayette* is aan zijne bekomene wond overleden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag den 5den Mei.

De vergadering wordt ten half twaalf ure geopend.

De notulen van het verhandelde in de zitting van Zaturdag laatstleden, den 2den dezer, worden gelezen en gearresteerd.

Is ontvangen eene Koninklijke boodschap ten geleide van een traktaat van vriendschap, scheepvaart en koophandel, gesloten met Z. K. M. den Keizer van Brazilie; wordende hiervan kennis gegeven uit krachte van art. 58 der grondwet; deze stukken zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Is nog ontvangen een brief van Z. Exc. den minister van Justitie, daarbij kennisgevende, dat Z. M. alsnog eenige veranderingen heeft toegestaan in het ontwerp van wet, betreffende voorzieningen in geval van kennelijk onvermogen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De voorzitter zegt, dat Z. Exc. de minister van justitie hem ook geschreven had, dat voortdurende ongesteldheid hem verhindert, de heden aan de orde van den dag zijnde ontwerpen van wetten te kunnen komen verdedigen.

De beraadslagingen over het ontwerp van wet, houdende eenige bijvoegingen tot titel 16, boek I, van het burgerlijk wetboek, worden geopend. De heer *de Stassart* spreekt tegen en de heer *Donker Curtius* voor het ontwerp, hetwelk vervolgens in hoofdelijke omvraag gebragt zijnde, wordt *aangenomen* met 70 tegen 2 stemmen. (De heeren *de Stassart* en *Dijckmeester.*) Het ontwerp zal aan de Eerste Kamer worden verzonden.

Niemand het woord vragende, omtrent het ontwerp van wet, houdende verbeteringen in den Hollandschen tekst van de vier boeken van het burgerlijke wetboek, zoo wordt hetzelve in hoofdelijke omvraag gebragt en *aangenomen* met eenparige stemmen, en zal aan de Eerste Kamer worden verzonden.

De beraadslagingen worden geopend omtrent het ontwerp van den VIIden titel des IIIden boeks van het wetboek van burgerlijke regtsvordering: *van voorzieningen in geval van kennelijk onvermogen van eenen schuldenaar.*

De heer *Leclercq* spreekt eene lange redevoering uit tegen het ontwerp, daar hij in deze wetsbepalingen noch nut noch noodzakelijkheid bespeurt.

De heer *Serruijs* spreekt ten voordeele van het beginsel en de bepalingen van dit ontwerp.

De heer *van Crombrugghe* spreekt daarentegen tegen het ontwerp.

De heeren *de Rouck* en *Beelaerts* verdedigen het ontwerp.

De heer *van Reenen* neemt het uit noodzakelijkheid aan.

De heer *Asch van Wijk* keurt de verbeteringen niet goed, welke men daarin meent gemaakt te hebben. Hij zal tegen stemmen.

De vergadering scheidt tot morgen middag.

Zitting van Woensdag den 6den Mei.

Ten één ure wordt de vergadering geopend.

De centrale afdeeling doet verslag omtrent het voorstel van de heeren *Barthelemij c. s.*, ter wijziging van de wet van 18 April 1827. — Hetzelve zal worden gedrukt en rondgedeeld en de beraadslagingen daaromtrent worden bepaald tegen Vrijdag den 8sten Mei ten 11 ure.

De beraadslagingen over bovengemeld ontwerp worden vervolgd.

De heeren *Luzac*, *de Meulenaere*, *Maréchal*, *van Reenen*, *Fycke* en *le Hon* spreken allen voor het ontwerp, en bestrijden het gevoelen van de tegenstanders van hetzelve.

De heer *le Hon* kan evenwel de bepalingen nog niet geheel goedkeuren.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen gesloten, en gaat men over ter stemming.

Het ontwerp wordt *aangenomen* met 59 stemmen tegen 28 en zal aan de Eerste Kamer worden verzonden.

De vergadering is daarna gescheiden tot morgen ten 12 ure.

Mengelwerk.

DAGBLADEN.

Aan de Redactie.

Ik ben geen Redacteur noch deelgenoot van eenig Dagblad, en heb dus bij het bestaan of debiet van Dagbladen geenerhande pecuniëel belang. Evenwel ben ik een groote voorstander van dezelve; van zoodanige Dagbladen namelijk, die blijkbaar niet in soldij staan van het gouvernement of van eenige factie, maar die vrij geschreven worden, eenen echt-liberalen geest, zoo ten opzigte van het politieke als van het kerkelijke, ademen, die *beredeneerd* gebreken gispen en het lofwaardige openlijk roemen zonder aanzien van persoon of partij, en die tevens met smaak in een beschaafden, gezuiverden en bevalligen stijl de stukken voordragen. Te voren waren Courantiers niet anders dan dorre kroniekschrijvers van de gebeurtenissen van den dag, die het blad opvulden met allerleije zamenraapsels, laffe en beuzelachtige vertelsels, nieuwstijdingen, die naauwelijks eenige aandacht verdienden en dikwijls valsch bevonden werden. In vredes tijd vooral openbaarde zich bij dezelven de armoedigste magerheid en schraalheid van stof. Om het blad vol te krijgen, dat van de advertentien overschoot, was de redacteur genoodzaakt tot diefstallen, verschrikkelijke moorden, brandstichtingen, wonderverschijnselen, in verre landen gebeurd, en soortgelijke geruchten, waar of onwaar, zijne toevlugt te nemen. En wat regeringszaken betrof, las men weinig anders, dan dat de Staten vergaderd waren en weder gescheiden, soms met bijvoeging van het een of ander besluit, dat tot kennis van het volk gebragt moest worden; dat een Prins of Prinses, een Koning of Koningin, een Keizer of Keizerin geboren was, trouwde, en stierf; dat Zijne Majesteit of Doorluchtigheid ginds en elders de genade gehad had van zich in het openbaar te vertoonen, van dit of dat te zeggen, dit of dat te doen, waarop dan nog een registertje van *men zegt* volgde, terwijl slordigheid van stijl en taal den vervelenden inhoud evenaarde. Zoodat Couranten, Couranten-schrijvers en —lezers doorgaans onder smakelooze beuzelarijen en beuzelaars geteld werden. Er zijn nog wel vele dagbladen in omloop van weinig beter allooi, althans, met betrekking tot de openbare staatsgebeurtenissen, tot verlichting en beschaving, tot het voeden van eenen regtzinnigen, nationalen en vaderlandschen volksgeest. Er zijn ook, die regtstreeks daartegen werken en eerder domheid, bijgeloof, dweepzucht en despotismus willen voortplanten, dan heldere en goede beginselen, waarop alleen de algemeene welvaart en maatschappelijke orde duurzaam kunnen rusten.

Maar er zijn ook anderen, die zich allergunstigst onderscheiden, en de vereischten bezitten in aanleg en schrijfwijze, welke wij in den beginne als de vereischten van nuttige en lezenswaardige dagbladen hebben opgegeven. Wij kennen er twee in onze noordelijke gewesten, welke aan hunne bestemming, naar ons inzien, loffelijk beantwoorden. De staatsman, de wijsgeer, de letterkundige en de verlichte godsdienstvriend zal zich geenszins behoeven te schamen, daarvan een bestendige en grage lezer te zijn. Integendeel, hij zal dezelve veelal met smaak en met vrucht kunnen lezen. Niet alles, wat er in voorkomt, is even belangrijk, (dat wel onmogelijk mag geacht worden) maar over het geheel, zal men, al zijn het slechts *Couranten*, eenen bezadigden geest van vaderlandsliefde, van gezonde staatkunde, van bondigen redeneertrant, of met attisch zout besprengde voorstellingen, en keurigheid van taal daarin zien doorstralen, hetwelk alles van den goeden smaak der Redacteurs getuigenis draagt, behalve dat zij bij uitnemendheid zich verdienstelijk hebben gemaakt door het uitlokken der liefdadigheid (die oude nationale deugd der Nederlanders) voor de algemeene en bijzondere nooden, die de laatste jaren zoo buitengewoon groot geweest zijn, en telkens door middel van deze dagbladen zulke aanzienlijke en geregelde inzamelingen ter verligting erlangden.

Het deerde mij daarom wezenlijk, dat ik in den loop der heete discussien, over de aanhangige petitien, sommige van onze afgevaardigden ter staten-vergadering, en daaronder anders waardige volksvertegenwoordigers, de hevigste uitvallen zag doen tegen Dagbladen en Dagbladschrijvers, als of allen, zonder onderscheid, niet anders bedoelden, dan om de gemoederen van het volk tegen de regering op te winden, en de zaden van misnoegen, wantrouwen, twist en tweedragt te strooijen. Dat wel hier en daar eene zoodanige strekking in eenige dagbladen uitkeek, moge niet te ontkennen zijn. Men heeft dan nogtans in zijnen warmen ijver tegen dezulken te algemeen, te onbepaald gesproken. Ik herhaal het, er zijn ook andere, die eene gunstige uitzondering verdienden, gelijk de twee bedoelden en [illegible] ook deze onder de algemeene erkenning wilde begrepen hebben, dan heeft men zoo veel gezegd, als dat in dagbladen over staatszaken, of de handelingen der bestuurders niet mag geschreven en geoordeeld worden, hoe bescheiden en wel gegrond ook; en dit zou uitloopen op een blind vertrouwen te stellen op de bekwaamheid en welwillendheid der aangestelde autoriteiten, of op de beknibbeling van de vrijheid der drukpers, dat voorname of bijkans eenige palladium van constitutionnele vrijheid; gevolgen, tegen welke men niet te veel op zijne hoede kan zijn, en die onmisbaar moeten voortvloeijen uit dat zoo algemeen en onbepaald uitvaren tegen Dagbladen en Dagbladschrijvers, als sommigen der afgevaardigden zich veroorloofd hebben. Een afgevaardigde ter staten-vergadering is bekleed met het vertrouwen des volks, maar niet met een zoodanig vertrouwen, dat hij niet kan dwalen, en van buiten geene toelichting noodig heeft. Deze

Dagbladen moet hij zich de wet niet laten voorschrijven. Dit laat ik mij ook niet in mijne private en ambtelooze denkwijze doen; maar ik wil ze daarom wel lezen, en de daarin voorkomende aanmerkingen mij te nutte maken. Dit mag een minister, afgevaardigde, zelfs de Koning ook wel doen. God en zijn geweten moeten zijne stem beslissen; maar het geweten kan dwalen, vooral in de hitte van beraadslagingen, die met eenige drift en animositeit verzeld gaan. Dan kan hij soms door de aanmerkingen en redeneringen van anderen, die buiten de raadzaal op hunne stille kamers onpartijdiger oordeelen, als is het in Dagbladen, te regt geholpen worden, indien het hem om regt en waarheid te doen is, zoo als men van eenen volksvertegenwoordiger vooronderstellen moet. Hij moet zich boven laster en kwaadsprekenheid, en boven het gezag van Dagbladschrijvers weten te verheffen, maar niet boven het gezag der rede en oordeelkunde, ofschoon hij die in Couranten aantreft. Het is wel niet aardig voor het eergevoel en de eigenliefde, dat hem langs dien weg gebreken en misslagen onder het oog gebragt en lessen worden gegeven. Maar wanneer hij in zoodanige gevallen geen Dagbladen wil lezen, veel minder naar hunne raadgevingen wil luisteren, omdat hij een afgevaardigde is, zou hij inderdaad kinderachtig eigenzinnig te werk gaan, dat veel meer beneden zijne waardigheid is, dan wanneer hij zich van dwaling liet overtuigen, al was het door een Courantier, die hem voorlicht, en wijzer wilde zijn, dan hij in zijne hooge waardigheid verbeeldt te wezen. De waarheid moet ieder welkom zijn, van wien en waar ze ook gezegd wordt.

Het valt toch zoo hard voor het gezond verstand, te begrijpen, hoe een sterfelijk mensch onfeilbaar en onschendbaar kan zijn, dat het waarlijk al genoeg is, daarvoor den persoon des Konings te houden. Waar moet het heen, indien ook ministers, afgevaardigden enz. als zoodanigen insgelijks moeten beschouwd worden? Dan zou men de vooronderstelling moeten aannemen, dat met het ambt ook het verstand komt, of dat alle hooge personaadjen, met magt en gezag bekleed, door buitengewone gaven van den H. Geest in die hoedanigheid bestraald wierden. Maar dit gelooft geen mensch van gezonde hersenen. Neen, deze blijft alle leden van hooger of lager bestuur als menschen beschouwen, die aan menschelijke dwalingen en zwakheden onderworpen zijn. Hij acht wel, dat hij dezelven, zoo uit hoofde van de waardigheid van hunnen post, als naar mate van de persoonlijke verdiensten, eerbied en hoogachting verschuldigd is; maar geen zoo blind vertrouwen, als of hun gedrag boven alle feilbaarheid, boven de wijsheid van de wijsten in den lande, en dus boven alle kritiek verheven ware. Het spreekt van zelf, dat een fungerend staatsman hetzelfde moet denken van eenen Dagbladschrijver. In allen gevalle derhalve, moeten van weerskanten, niet de namen en kwaliteiten, maar de zaken en bewijzen ter toetse gebragt worden, en naar dien toets moet de stem van het geweten, of de beslissing van gelijk en ongelijk zich regelen.

En dat het niet allen doldriftige volksmenners, of revolutionaire partijgangers zijn, die in Dagbladen hunne bijdragen leveren, kan onder anderen het stuk van onzen van KAMPEN, onlangs in dit Dagblad geplaatst, getuigen. Welk zweemsel is daarin te vinden, dat de schrijver alleen op de hartstogten werkt, en niet op de overtuiging? dat hij de gemoederen van het volk wil verhitten, hetzelve tot onberaden stappen aanzetten, wantrouwen tegen de regering inboezemen, of iets van dien aard? Ik zou wel eens willen weten, hoe een *exellent* minister of eenig lid van de Staten-Vergadering met kalmer bedaardheid en meerder klem van redenen spreken kon. En meer dergelijke voordragten en bedenkingen, schoon niet allen zoo meesterlijk geschreven, als die van den gemelden beroemden Vaderlander, vindt men in de Dagbladen, die de algemeene behartiging zoo van bestuurders als van de genen, die bestuurd worden, allezins waardig zijn. Waarom zouden er in de politieke, zoo wel als in de letterkundige wereld, geene Recensenten mogen zijn en geen nut kunnen stichten, bijaldien de Redactie in handen is van bekwame en cordate mannen? En dit laatste zal men spoedig uit den doorgaanden inhoud en toon van schrijven kunnen merken; want het grootste gedeelte van het lezend publiek, in *Nederland* vooral, heeft zelfstandige denkenskracht genoeg, om ook hier het kaf van het koorn te onderscheiden.

Dagbladen (wel te verstaan van den echten stempel) zijn, mijns inziens, voor politieke recensien, en het onderhouden en leiden van eenen edelen volksgeest, het meest geschikt, beter, dan maandwerken of andere afzonderlijke geschriften.

1o. Omdat zij algemeener gelezen worden. Andere periodieke geschriften blijven veelal besloten binnen een bepaalden kring van leesgezelschappen. Maar de Courant komt genoegzaam in ieders handen, die lezen kan, en wordt velen zelfs, die het niet kunnen doen, voorgelezen.

2o. Omdat zij meer *op tijd* werken. Hetgeen geplaatst wordt in maandschriften, komt vaak te voorschijn, wanneer het geval geheel verloopen, de staat van zaken geheel veranderd is, en dus *post festum*, als mosterd na den maaltijd. Maar in Dagbladen kan het ijzer gesmeed worden terwijl het heet is.

Daar tevens in de beste Dagbladen vele artikels worden opgenomen, die buiten het staatkundige tot fraaije kunsten en wetenschappen betrekking hebben, mogen dezelve worden aangemerkt als eene dagelijksche lectuur; als een aanhoudend hulpmiddel tot algemeene verlichting en beschaving, en van dien kant mede zeer belangrijk voor de staatshuishouding; zoo wel als voor de huishouding van ondeeligen. Want men behoeft toch, dunkt mij, alsnog geheel niet bang te wezen, dat er geen domheid genoeg zal overblijven, of dat kennis en gezonde smaak zich te ver onder het volk zullen verspreiden, al is het, dat Dagbladschrijvers met andere schrijvers, ter bevordering van het laatste, de handen in één slaan. En even weinig behoeft men bang te zijn, dat daardoor de gezagvoerders de handen niet ruim genoeg zullen hebben, om al het goede te stichten, dat zij bedoelen. Eerder zullen zij tot dat einde in de meest waardige en geliefdkoosde Dagbladschrijvers getrouwe verdedigers en medehelpers vinden, terwijl de losbandigheid van eenen onverantwoordelijkheidsgezinden minister en van menig ander hoogeren en lageren ambtenaar nog, wel eenigermate, zoo niet het sterkst, beteugeld wordt door de vrees voor de vrije regtmatige censuur van openbare Dagbladen, die mede het oog houden over hun gedrag en de publieke meening op hetzelve insgelijks opmerkzaam doen zijn.

Om alle welke redenen ik een groot voorstander en bestendige lezer ben en blijf van de omschreven Dagbladen; wenschende en hopende, gelijk velen met mij, dat dezelve ongestoord en kloekmoedig op het ingeslagen pad mogen voortgaan! H.

Aan de Redactie.

Gisteren las ik in het tweede en laatste deel van prof. LULOFS *Reistogtje met de stoomboot naar Hamburg* (een werk, dat met het voornemen geschreven schijnt, om tot eene lectuur voor allerlei soort van lezers te dienen) de beschrijving der fraaije kerkhoven, die men buiten de gemelde vermaarde koopstad aantreft. Met belangstelling zag ik, hoe die begraafplaatsen dat akelige en sombere niet hadden, hetwelk hier te lande meestal op dezelve heerscht, en dat zoo weinig geschikt is, om de vertroostende leer van de godsdienst over eene toekomstige verrijzenis uit den dooden zinnebeeldig voor te stellen. De kerkhoven te *Hamburg* toch ontnemen, door het schaduwrijk geboomte, waarmede zij beplant zijn, door de bloemen, die op de meeste graven prijken, door de lijkkransen, hier en daar op die graven nedergelegd, door de gepaste bijbelspreuken, dichtregelen en soortgelijke opschriften, die men op de lijksteenen of eenvoudige gedenkteekenen aantreft, — aan dood en graf al derzelver verschrikkelijkheid en roepen elken wandelaar de troostrijke waarheid in de gedachten, dat de dood niets anders is, dan een slaap, waaruit eens de braven en deugdzamen verkwikt en vrolijk ontwaken zullen, en dat het ziellooze ligchaam slechts der verrotting in de aarde ter prooi wordt gegeven, opdat de kiem van een heerlijker leven zich uit hetzelve ontwikkelen moge. De beschrijving van dit een en ander, en de aanmerkingen, die de schrijver *op zijne wijze*, dat wil zeggen, nu eens wat ernstiger, dan in een wat vrolijker toon, over begraafplaatsen en lijkplegtigheden in het algemeen maakt, wekten mij op, om bij dezen, door middel van uw veel gelezen blad, mijnen hartelijken wensch te uiten, dat men ook in ons vaderland aan onze begraafplaatsen een wat minder terugstootend en bevalliger voorkomen mogt geven. Deze wensch is in den tegenwoordigen tijd des te natuurlijker, daar, volgens bevel des Konings, overal kerkhoven buiten de steden moeten aangelegd worden, en het nu maar van de regeringen dier steden en hare inwoners afhangt, hierin op de doelmatigste wijze, en met een' zekeren dichterlijken smaak te werk gaan.

Het kerkhof buiten uwe stad, buiten het door zijne heerlijke omstreken zoo beroemde *Arnhem*, moet er, hoor ik, regt bevallig uitzien. Wij wenschen, dat men dit binnen weinige jaren van alle andere begraafplaatsen hier te lande moge kunnen zeggen, en dat een vreemdeling met even veel lof van dezelve moge kunnen spreken, als uw Geldersche landgenoot, de heer LULOFS, zulks van die te *Hamburg* breedvoerig gedaan heeft; — gelijk dan ook dit en meer andere zijner berigten over die in bloei telkens toenemende koopstad, wel stof tot vergelijking en nadenken kunnen opleveren.

Het geen door dien heer van de plegtige hulde gezegd wordt, die men aan den beroemden dichter KLOPSTOCK bij deszelfs begrafenis betoond heeft, kan ook ten bewijs strekken, hoe men buiten 's lands verdienstelijke mannen, na hunnen dood weet te vereeren. Ook hierin zijn wij wel eens nalatig.

Met alle hoogachting noem ik mij,

UEd. DW. Dienaar en vlijtige lezer,

Leeuwarden, den 29sten April 1829. N. N.

AUTO-DA-FÉ VAN HET EVANGELIE.

In den avond van den 12den April ll., beklom een der missionarissen te Aubusson, in Frankrijk, den predikstoel. Naar hetgeen men bij zijne aankomst reeds had gehoord, had men iets buitengewoons te verwach-

ten. En naauwelijks had hij dan ook eene korte aanspraak aan de vergaderde menigte gedaan, of hij ging aldus voort:

« Mijne broeders, wij hebben vernomen, dat in deze stad een godloos « boek ruimschoots is verspreid geworden. Dit boek hebben velen uwer, « door eenen leugenachtigen titel en listige voorstellingen misleid, aange« nomen. *Inimicus homo hoc fecit.* Wacht u wel, ook maar de oogen « in dit gewrocht van ketterij en godloosheid te slaan; maar dat het, « dezen avond nog, geheel verscheurd en gelijk het verdient aan de « vlammen opgeofferd worde.»

Deze banvloek bragt al die uitwerking te weeg, welke men daarvan verwachtte. De verontwaardiging was onder de vergaderde menigte ten top gestegen, en de uitbarsting daarvan werd naauwelijks door de heiligheid der plaats weerhouden. Na het eindigen der predikatie, stoof het gepeupel dadelijk de kerk uit, en herhaalde, onder heftig geschreeuw en schrikkelijke bedreigingen, hetgeen van den leerstoel verkondigd was. Dadelijk werd het schandelijke boek bespuwd, verscheurd en verbrand; en 's anderen daags liepen er nog vergramde vrouwen door de stad, om nieuwe stof voor den brandstapel der jezuitische inquisitie op te halen. Maar wat was het dan toch voor een boek? Was het *Voltaire* of *Rousseau?* Neen; dat schandelijke, godlooze, kettersche boek waren.... *De vier evangelien en de handelingen der apostelen, naar de vulgate vertaald door le Maistre de Sacy;* « gedrukt naar den tekst van den « geheelen Bijbel, in 1759, te Parijs, met goedkeuring en privilegie van « den Koning uitgegeven, door *Willem Desprez*, gewoon drukker van « den Koning en de geestelijkheid van Frankrijk.»

De missionarissen hadden het boek, dat zij van den predikstoel ten vure gedoemd hadden, niet ingezien: zij hebben dit bekend; dan, daar zij gewoon zijn kramers in hun gevolg te hebben, die bij de ingangen der kerken uitstallen, was eene kostelooze uitdeeling genoegzaam om argwaan bij hen te verwekken; een argwaan, waarvan zij zich de moeite niet gaven de gegrondheid te onderzoeken, dan nadat zij eenige mannen, die niets minder dan kettersch zijn, ten doel aan 's volks woede gesteld hadden. Eene zoodanige manier van handelen heeft hunne warmste voorstanders ter neer geslagen. — Doch de zaak kon hierbij niet blijven: de uitdeelers der *Nieuwe Testamenten*, wier bedoelingen zoo onvoorzigtig belasterd waren, eischten eene volledige herroeping, en dreigden dat zij anders den prediker bij den minister van eeredienst zouden aangeven, en bij den staatsraad klagte inbrengen. Hierdoor in het naauw gebragt, moesten de missionarissen zich eindelijk over de gewaande kettersche boeken, die uitgedeeld waren, wel nader verklaren, doch zij hebben niets anders weten te zeggen, dan dat zij ze niet gelezen hadden. Bij het sermoen van den 13den April, zou alles weder goed gemaakt worden; het had echter eerst 's anderen daags plaats; maar daarvan heeft de pastoor de schuld, die er volstrekt tegen was.

De vervloekte en verbrande boeken waren door eene maatschappij van goede boeken gezonden, aan welker hoofd, zoo men meent, de DAUPHIN staat. Verscheidene priesters der naburige gemeenten, die minder bij de hand zijn dan hunne stedelijke medebroeders, hebben het geheim dezer kleine vervolging ontdekt, waardoor eene geheele bevolking in rep en roer is geraakt. De *Maistre de Sacy* was een jansenist, en daarin schuilt het misdadige zijner overzetting, waarvan overigens iedereen de *getrouwheid en naauwkeurigheid erkent*, gelijk de abt COURCIER, theologaal der kerk van Parijs, openlijk schrijft.

(*Uit den Constitutionnel.*)

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 6den Mei 1622 had de veldslag bij *Wimpsen* plaats, bij welke gelegenheid het zoogenoemde witte regement eene buitengewone dapperheid aan den dag legde.

Den 6den dito 1748 werd *Maastricht* aan de Franschen afgestaan.

Den 6den dito 1825 had de overgaaf van *Benkoelen* in *Oostindie* aan de Nederlandsche commissarissen plaats.

Den 7den dito 1370 werd het hertogdom *Guijenne* door KAREL V verbeurd verklaard.

Den 7den dito 1762 werd de Poolsche Prins PONIATOWSKY geboren.

Den 7den dito 1816 overleed LADISLAUS CHERNAC, hoogleeraar te *Deventer*.

Den 8sten dito 1544 had de huwelijksvoltrekking plaats tusschen L'AMMORAAL, vierde graaf *van Egmond*, en SABINA *van Beijeren*.

Den 8sten dito 1660 werd KAREL II als Koning van *Groot-Brittanje* uitgeroepen.

Den 8sten dito 1702 verklaarden de Staten den Oorlog aan *Frankrijk*.

Den 9den dito 1569 vaardigde PHILIPS II een streng plakaat tegen de Ketters uit.

Den 9den dito 1619 had het plegtig afscheid plaats van de Uitheemsche leden der nationale Sijnode, te *Dordrecht* gehouden.

Den 9den dito 1642 had de beroemde veldslag bij *Rocroi* plaats.

ARNHEM, den 8sten Mei.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 7 Mei	3 El 2 Palm 5 Duim;	gewassen	o D.,	gevallen	15 D		
Den 8 dito	3 El 1 Palm o Duim;	gewassen	o D.,	gevallen	15 D		

Getrouwd:

H. M. METTENIUS
en
M. E. SNABILIE.

ROTTERDAM,
den 6den Mei
1829.

Getrouwd:

J. W. LEHNKERING,
van *Arnhem*,
en
A. M. WESTENDORP.

UTRECHT,
den 7den Mei
1829.

Getrouwd:

G. VAN OLDEN,
en
S. ROOKMAKER.

HAARLEM,
de 8sten Mei
1829.

Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote *EMELIE ADELAIDE WEERTS*, voorspoedig van eene DOCHTER.

ARNHEM,
den 3den Mei
1829.

H. CRAMER.

Gisteren avond beviel mijne zeer geliefde Echtgenoote *H. J. VAN ROSSEM*, voorspoedig van eenen ZOON.

ELST,
den 5den Mei
1829.

N. G. FRANKEN.

Op den 4den Mei 1829, overleed op den huize TERHORST, te LOENEN, op VELUWE, de Hoog Wel Geboren Freule *E. G. A. M. BARONNESSE HAKFORT TOT TER HORST*, in den bloeijenden leeftijd van tien jaren, zes maanden en vier dagen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.